

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛІ В РОЛІ ЧЕМБЕРЛИНА

Невилл Чемберлін, британський міністр закордонних справ, що пішов на уступки Гітлеру й заключив з ним в Мюнхені договір, який мав забезпечити "мир нашої доби", ввійшов в історію як трагічний угодонець. Його невдача не є однією наукою для Трігве Лі, генерального секретаря Об'єднаних Держав. Він теж пропонує, щоб піддатися насильству — в цьому випадку насильству Сталіна — і так змагається впродовж найближчих 20 років до миру в світі. Така є основа його чойно проголошеної 20-літньої мирової програми.

Організація Об'єднаних Держав є створена для світового замирення. Тому теж генеральний секретар О. Д. повинен в рамках своїх повноважень робити все можливе, щоб припинити теперішню "холодну війну", яка може кожної хвилини перемінитися в "гарячу". Найавторитетнішим місцем для переговорів між великими державами, які заангажовані в холодну війну, були б Об'єднані Держави, якби не Совети. Однак ці останні бойкотують наради в Об'єднаних Державах, щоб таким чином змусити цю міжнародну установу дати в ній місце представникам комуністичного уряду в Китаї і одночасно виключити дотеперішнього представника китайського націоналістичного уряду. Трігве Лі добре робить, коли каже, що Об'єднані Держави є форумом, на якому ця справа повинна бути вирішена. Зате ле постує, коли віддає, що не розуміє, що так не є тому, бо Кремль не хоче піддатися в Об'єднаних Державах більшості, а тільки хоче змусити цю установу ріднати так, як йому хочеться.

Вернувшись з Європи та відвідавши Сталіна Трігве Лі предпонує тепер 59 державам, які є членами Об'єднаних Держав, меморандум, у якому наводять десять пунктів, які мали б бути підставою запропонованої ним 20-літньої програми для оглянення миру при допомозі Об'єднаних Держав. У своєму окремому листі, який доповняє це меморандум, Лі підкреслює, що його 20-літня мирова програма не матиме значущого успіху, поки не буде вирішене Об'єднаними Державами, який представник Китаю має бути постійним членом Ради Безпек О. Д. Тому, що це досі є чим членом представник націоналістичного Китаю, з чим Кремль не погоджується і не погодиться, то становище Трігве Лі є нічим іншим, а тільки настільки, щоб латати "розрив" у "Великій Літній" став представник комуністичного китайського уряду. Лі добре знає, що це відразу не вдасться. Але вірить, що це є єдиний вихід, інакше холодна війна спричинить страшну катастрофу. В першій своїй пункті своєї мирової програми Лі пропонує, щоб не кликати на наради постійних членів Ради Безпек О. Д., а тільки закордонних міністрів тих країн і тим самим уможливити Советам брати в них участь. Іншими словами, треба б Об'єднаним Державам погодитися з дотеперішньою советською тактикою бойкоту і згодитися на "порятунк", запропонований Трігве Лі. У своїй мировій програмі Лі пропонує ще, "приватні розмови представників п'ятих потуг" і нові намагання, щоб дійти до "згоди з боку усіх великодержав в справі обмеження вета" в Раді Безпеки бо-дай тоді, коли йдеться про мирові злагоди. Усі ці пропозиції не нові й їх можна б прийняти. Але як можна вірити, що при участі Советів можна забезпечити в світі права людини та основні свободи? Як можна вірити, що можуть в світі мирно існувати побіч себе дві системи, демократична й тоталітарна? А таке є в програмі Лі.

Мирова програма генерального секретаря Об'єднаних Держав, на нашу думку, до миру не зближує. Вона тільки дає Москві нову нагоду саботувати мир і то до часу, поки Кремль не буде мілітарно таким сильним, щоб могли демократії диктувати. Дін Ачесон, секретар оейту, це дуже добре зрозумів, коли поставився негативно до мирових пропозицій Трігве Лі.

Внутрішньо-українські відносини

Впродовж останніх кількох місяців у внутрішньо-українських відносинах заіснували знову деякі події, які навіряд дають причини до оптимізму для дальшої консолідації українських визвольних зусиль на міжнародному терені. Вони знову підкреслюють хронічний характер внутрішньо-українських протирічностей, з виразними ознаками тих самих історичних гріхів, що вже не раз заважали трагічно на українській долі. В цьому конкретному випадку масмо на думці те, що можна б назвати "справою Української Національної Ради" та відношення до неї поодиноких політичних груп і партій, зокрема ОУНр під проводом Степана Бандери.

На початку січня цього року, точно з датою 3-го січня, голова делегації ОУНр в УН-Раді, проф. І. Вовчук, склав Президії УНРади заяву, в якій виступив цілий ряд домагань ОУНр та у висновку стверджує, що доки ці "домагання не будуть узгоджені і не знайдуть позитивної розв'язки, ОУНр не вважає рішення НР за обов'язуючі, припиняє свою співпрацю з НР і не буде її підтримувати". В своєму офіційному комунікаті з квітня 1950 Національна Рада дала відповідь і висвітлення на домагання ОУНр, виказуючи їх ультимативність, нездійсненність і безпідставність, та відкидаючи їх. Тим самим, участь ОУНр в УНРаді припиняється.

В чому діло? ОУНр домагався:

- 1). "Чіткого і виразного становища НР до революційно-визвольної боротьби українського народу, яку, як його збройна сила, веде УПА, очолена і керується діючим на Україні революційно-визвольним центром УГВР, що протиставляється і заперечує експозицію Москвської окупації, т. зв. уряд УРСР."
- 2). "Окресленого і чіткого становища до зовнішньо-політичних потягень членів НР і близьких співробітників БО (Виконного Органу) та політичної оцінки їх з погляду самостійницької політики."
- 3). "Зміни безвідповідальної і небезпечної політики у внутрішньо-українських справах і належної оцінки дотеперішньої діяльності на громадському відтинку членів НР і БО."
- 4). "Виразного становища до церковно-релігійних відносин та протидії спробам хаотизувати церковно-релігійне життя, завогнати міжконфесійну боротьбу."

5). "Зміни антидемократичної конструкції НР, яка спираючись на штучно-механічний партійний паритет, ігноруючи волю і думку цілого громадянства і його контроль, є небезпечною для самостійницької політики і дає підстави нашам ворогам єдиномудрим заперечувати перед світом волю цілого народу в його змаганні за державно-національну суверенність".

Українська Національна Рада в своєму комунікаті дає відповіді на всі ці домагання. Вони коротко закінчуються в таких твердженнях:

1). Відносно становища УНРади до революційної боротьби в Україні:

УНРада виступала і в майбутньому буде виступати проти того, щоб яка небудь українська політична організація надавала воєнаціональній українській визвольній боротьбі на різних землях партійний характер та використовувала цю боротьбу для своїх вузькопартійних цілей. Визвольна боротьба українського народу вимагає єдиного національно-політичного керівництва і з цією метою була переведена в 1948 році консолідація українських політичних сил та створення Української Національної Ради, як законодавче тіло Державного Центру, що до визвольних змагань в першій світовій війні вийшов закордон як останній уряд суверенної Української Народної Республіки зі своєю армією під натиском сильнішого ворога. Він репрезентує виражену тоді волю українського народу до самостійного державного життя. Власне цей уряд Української Народної Республіки протиставляв українській нард окупаційному уряду УРСР. УНРада відкидає теж як недоцільну і шкідливу концепцію ОУНр творити два Державні Центри, один легальний, що ним мала б бути УНРада, та другий підпільний, що ним мала б бути УГВР. УНРада вважає теж за несправедливий і безпідставний закид, що НР і БО не забрали виразного становища до УГВР, яку це на нарадах Комісії Реорганізації Державного Центру було визнано як один з революційних чинників на різних землях. А як не дійшло до порозуміння, то не тільки тому, що ОУНр вимагала визнання УГВР як єдиного чинника діючого на різних землях, але й тому, що розбіжності між ОУНр і УГВР не дають навіть можливості устійнити, хто саме має право

репрезентувати назовні УГВР.

По дальших висвітленнях до цієї точки, УНРада дає відповіді та висвітлення теж на інші закиди і твердження ОУНр.

2). Відносно виступу членів УНРади назовні, УНРада дала висвітлення вже в попередніх комунікатах, стверджуючи, що УНРада репрезентує назовні її голова або уповноважений заступник, а поодинокі члени можуть репрезентувати лише заступлені в УНРаді свої фракції і тільки в їх імені виступати. Тим самим, УНРада за такі їхні виступи не відповідає, як не відповідає і за виступи членів фракції ОУНр.

3). Відносно внутрішніх громадсько-політичних відносин УНРада висноє і доказує, що це власне ОУНр започаткувала своїми виступами розкладову акцію.

4). Відносно церковних справ, Президія УНРади виказує безпідставність цієї вимоги, бо вона була здійснена УНРадою ще заки ОУНр її відвинула. На це теж подається відповідні докази, зазначаючи, що Президія УНРади не вважає себе компетентною втручатися у внутрішньо-організаційні справи церков та їх канонічних правил.

5). Щодо конструкції УНРади, подається такі висвітлення:

Фракція ОУНр в своїй заяві, закидаючи УНРаді ніби то не демократичність її конструкції (паритетне представництво в УНРаді політичних груп), виснесла свої вимоги щодо перебудови УНРади та внесла на її другу сесію проєкт зміни конституції УНРади та виборчої ординації до неї. Цей проєкт передбачав вибори до УНРади всією, старою і новою, розпорошеною по всьому світу еміграцією, що в своїй більшій частині стала вже громадянами різних інших держав та за зв'язом місцевими інтересами і державними обов'язками своїми нових країн. За тим же проєктом вибори мали б відбуватися постійно, бо кожного півроку. Друга сесія УНРади не могла інакше поступити, як тільки відкинути цей проєкт і не її вина за те, що ОУНр не спромоглася предпоставити такий, що відповідав би реальним можливостям і вимогам. Це в короткому ці справи, що призвели до виступу ОУНр під проводом Степана Бандери з Української Національної Ради. Вони виступають ще яскравіше в світлі деяких інших фактів, про які згадаємо тільки коротко:

Закордонне Представництво УГВР проголосило комунікат, в якому стверджується, що група ОУНр, згідно її "Закордонні Частини" не мають нічого спільного з УГВР і їм відмовляється права заступа-

(Докінчення на стор. 3-тій).

Іван Кедрич

Всі ми щонайменше — руснаки

В усіх персональних документах кожного новоприбулого до ЗДА знаходиться рубрика "раса". Раса у даному випадку, в американському розумінні, це більш-менш те, що по нашому "народність" чи "національна приналежність": на визначення раси за кольором шкіри є там інша, окрема рубрика. Наші нові імigrанти, не давши ДП, цих рубрик і своїх паспортних документах особисто не виповняли, бо це зроблено за них за даними, що їх подало ІРО. Щоб облегшити завдання консульрним урядовцям, кого до якої "раси" зарахувати, американські консулянти у всьому світі мають видану у Вашингтоні офіційну інструкцію-книжечку з визначенням усіх можливих "рас" — народностей 5-ти частин світу. З європейських є там усі балтійські народності, чехи і словаки (окремо), окремо теж серби, хорвати і словінці, так само як багато сотень інших. Тільки нема української. Отже всі ми записані без нашого відома і без нашої згоди як поляки, або як москалі ("рашен"). Котрий українців особисто виповнює ці аркуші чи пак диктує консульрному урядовцеві свої дані та не хоче брати собі жадної "раси" напри з Близького чи Далекого азійського Сходу й рішуче не хоче фігурувати як поляк чи москаль, той має ще один вихід: стати "руснаком". Ажже: з усіх "рас" найбільш відомий український руснацький, бо це хоч і архаїчна назва, проте такі назва однієї вітні українського народу. В офіційному консульрному американському виявля народностей цього світу нема назви "українець", але є назва "руснак" (рутієць), пригадуючи нам часи бл. п. австро-угорської монархії. Так і сталося недавно з однією чільною українською громадянкою: хлопці мав із нею генеральний консулат ЗДА у Цюриху (Швейцарія), бо коли вона провірила, що "раса" це народність, а не призначення її української народності консульрні урядовці не мали офіційного дозволу своїх зверхників, то вона заявила, що радше зречеться візи, як погодиться приїхати до ЗДА за ціну перехрещення її на іншу "расу". Компромісним виходом для обох сторін було відкриття "руснацької", у скобці "рутенської" раси...

Можна би назвати цей стан скандалом, якби не було у світі стільки скандалів, що це слово нікого сьогодні не бентежить. Нинішня Україна не є навіть советським сателітом, бо є звичайною советською колонією; проте Україна видіє та-

ки у списку членів Об'єднаних Націй, а напри. британське міністерство закордонних справ висловило бажання обмінятися із Україною окремими дипломатичними представництвами. Вправді з голосом українців Вашингтон не дуже рахується, проте такі президент ЗДА прислав Конгресові України куртуазіє привітання, американські генерали виголошують перед американсько-українськими ветеранами похвальні слова у честь хоробрости борців за волю України, Голос Америки "переводить" пропаганду українською мовою до українського народу, ЗУАДК є призначеною допомогою організацією у міжнародному масштабі, а сотні установ і організацій в ЗДА, що своє українство зазначають у назві, мають загаломізовані чартери. І коли навіть говорити про Україну, як про поняття географічне, а українців, як поняття етнічне, коли навіть одне і друге позбавляти актуального значення політичного (хоч і найбільш вороги України та українців не заперечують їм їхньої політичної проблематики, а своїми репресіями, негатами і заборонами саме її підкреслюють), то й тоді не можна трактувати українську народність як "неіснуючу". Від Валуївського "не було, нет і не буде" минуло такі скромні кількадесят років, впродовж, котрих пощезало багато держав і багато народностей, таких, що про їх "расу" американці не знали. Коли один президент ЗДА підписав принцип самовизначення народів до висот міжнародного права, а вся держава і її великий нард створили таке поняття свободи, щоб призначати за кожним те, чого він хоче і як він називав себе та як він хоче жити, то як помирити це з промовчуванням в офіційному вказі сучасних народностей української народності? Як це помирити з американськими поняттями, з пошануванням волі, назви і почувань сотень тисяч американських громадян та американських державно-політичних діячів, які мають інтерес?

Коли американець хоче закінчити дискусію, він має на це коротке і ядерне слово "насенс". З огляду української дірою у списку признаваних американцями "рас" це дійсно такий "насенс", що добу прислугу зробити і українській і американській справі той, хто його чим швидше зліквідує і цю діру залатає відповідним додатковим офіційним обійником до консулянтів. "Дипломати" СССР такими речами не цікавляться, навапак, вони по суті одобрюють промовчування Валуївщини і вони є на те, щоб служили підносити руку, проголосувати "вето" чи виходити з сали. Але може так знайдуться українські організації в Америці, з Українським Конгресовим Комітетом у провіді, та окремі українські діячі, які втішаються у певних Вашингтонських кругах деякими впливами, щоб причинитися до ліквідації того жалюгідного, для всіх українців високо-образливого "насенсу". Може такі вдаються перекопати відповідного референта, а коли не його, то його зверхника, що "офіційне" існування народності "руснак" (рутієць), а неіснування "юкрейнієць", це точісінько таксамо, якби хтось хотів ввести в енциклопедію поняття "юйоркер" чи "пенсіленієць", а вининув "американець". Коли підємо послідовно далі, то можна дебалансатися до повного абсурду. Кому в користь?!

Тим часом начальник перервав мої думки наказом:

— Покінь, заарештований, ти знову підіде до кімнати ч. 22 і будеш писати свою автобіографію, але докладно! Починаючи від дитинства, крок за кроком, згадуючи всіх ваших рідних і знайомих, опишиш докладно також юнацькі роки зрілості аж до когось, за кого ви "забули", то буде погано і вам і "забутому"! Особливо докладно опишиш членів організації і її діяльність. Зрозуміли? Тепер не можете сказати, що не маєте чого писати, як на першому допиті... Для того маєте 200 аркушів паперу і 4 дні часу. Коли буде мало — можемо додати одного і другого, — додав іронічно. — Дижурний! Відвести заарештованого до кімнати ч. 22!

(Дальше буде).

ВОГНАНТЕ В ЧЛЕНІ
У. Н. СООЗУ!

Ольга Мак.

Авторські права застережені!

"ЄЖОВЩИНА"

(Уривок з автобіографічних матеріалів).

16)

Випив цей молодий коліс і щось там проти Сталіна сказав. Ну, і взяли його. А в нього, знаєш, жінка молода і близнят мала. От і понав він також до "Пацюка". Питає його "Пацюк": "Ти проти Сталіна такі і такі слова казав?" "Казав" — каже. "Як же ти, який-такий, осмілився такі слова говорити? Хто тебе намовив?" "Та мене, — каже, — ніхто не намовив, то мої близьюки винні". "Як так, коли твої близьюки ще говорять не вміють!" "Та правда ваша, начальнику дорогий, що говорити не вміють, але кричать, як генерали. Тут ударила кампанія, мені план треба не ревизувати, а їх, як хто наляв: цілу ніч кричать і спати не дають. Жінка одного но-

силь, а я другого, а вдень замість пляни перевикувати, то я сплю на роботі. От і вписали мене за недовиконання плянів на чорну дошку. І гірше мені стало: весь час ударили мене, навіть на заклик партії про збільшення дітей в нашій країні свідомо поставився і за десять місяців пошлюби аж двох вояків Сталінові подарував, а тут мене за те на чорну дошку! От і випив з горя та й сказав непотрібні слова".

І що ви думаєте? Розжалобив "Пацюка"! А тоді ще впаив йому в ноги і просить: "Будьте отцем рідним! Пожальте мене, дурака! Більше не буду!"

Той покличав, дав для порядку разів кілька в морду,

але через дві неділі таки випустив!

А "Воша" — о-о-о! — то вже не той! Той б'є і за те, що признаєшся, і за те, що не признаєшся. Я от у нього п'ятий місяць, а ніяк йому не можу вгодити. Спочатку били, щоб признавався. Ну, я й признавався. Потім били, бо ніби мало признавався. Я ще признавався. А тепер уже і сам не пам'ятаю, до чого "напризнавався". А він знову б'є і каже, що я все плутаю. От і вгоди йому!...

На цьому місці розмови уривав вартувий і наказав мені йти до начальника.

Я був у душі дуже вдячний моему несподіваному знайомому, що дав мені такі цінні інформації про мою слідчо-ю, і думав над тим, як мені їх використати. При вмілому маневруванні все ж таки можна було уlepsити собі долю.

— Ну, заарештований, — звернувся до мене начальник, — що буде далі? Як бачите, у нас жартів нема, і коли треба буде — заморимо до смерті!

Тоді я заговорив:

— От що, начальнику! Я не сумніваюся, що ви можете мене заморити до смерті. Але що вам це дасть? Я і в останню смертну хвилину нічого не скажу, не маю чого говорити! Хіба ви мені не вірите? Будемо говорити розумно: я ні в чому невинен абсолютно, і, думаю, що ви про це добре знаєте. Єдине хіба, що вважаю посередньою причиною свого арешту — це те, що я — син політичного емігранта і шляхтич з походження. Це не є для вас таємницею, і я більше не маю, в чому признатися.

Ні, ні! — заперечив слідчий. — Ви заарештовані за цілком іншим обвинуваченням!...

— Можливо! Можливо, що я несподівано зробив якийсь крок, який вважається карігідним! Тоді скажіть мені — який? Коли я дійсно в чімсь провинився, то, вірте мені, що покажусь!

Ці слова я постарався висловити найщирішим тоном і слідкував, яке вони враження роблять на начальника. Але

бажаного впливу не було видно.

— Несвідомий крок? — зіронізував він. — Ні, не вдавай дурня! Бути головою контрреволюційної організації — називається у тебе не свідомим кроком?!

Ці слова викликали у мене цілий вихор думок. Одне було в них добре, що я вже знав, в чому мене обвинувачують. Але, з другого боку, обвинувачення було настільки тяжке, що несумнівно грозило смертною карою. Правда, було абсолютно безпідставне, але підставою могли стати власні зізнання, вимушені тортурами.

Що було робити? — "Пацюк" тільки не лобити, як хто втирається, — пригадалися мені слова в'язня.

Отже, коли не буду "признаватися", то заморять до смерті, як сказав начальник. А коли "признаюся" — то розстріляють!

Треба було обдумати положення, хоч воно виглядало безвихідним...

Документи в справі україн- їнської національності

Філадельфія, 9 червня. Злучений Український Американський Допомоговий Комітет звернувся в дні 19-го травня до Імміграційної і Натуралізаційної Служби в Департаменті Справедливості таким листом:

U. S. Department of Justice
Immigration and Naturalization Service
Washington, D. C.
May 19, 1950.
Gentlemen,

We have received several complaints from Displaced Persons of Boston District to the effect that local employees of Immigration and Naturalization Service will not fill out "Application for a Certificate of Arrival and Preliminary Form for a Declaration of Intention", page 3, last part of question 6, where there is *Present Nationality* they refuse to accept "Ukrainian" as nationality, advising the use of Polish, Russian or Stateless as such is the ruling of the Immigration Department.

We shall greatly appreciate it if you will advise us in the above matter, and give us your permission to use your letter for publication in Ukrainian press in Ukrainian Language in order to clear up the matter.

Thanking you for your consideration and cooperation, we are
Respectfully yours,
WALTER GALLAN
Executive Director

(Панове: Ми одержали багато запитань від Переміщених Осіб з Бостонської округи, що місцеві урядовці Імміграційної і Натуралізаційної Служби не хочуть виповнювати "Подання на посвідку прибуття та Початкової форми Заяви про намір", стор. 3, остання частина запити про *теперішню національність*, вони відмовляються приймати "Українець" як національність, поручаючи записати назву Польки, Російини, або Бездержавний, бо таке є рішення Імміграційного Департаменту.

Будемо дуже вдячні за відповідь в згаданій справі та за дозвіл використати Вашого листа для проголошення в українській пресі в українській мові для висвітлення цієї справи.

Дякуючи за Вашу уважність і співпрацю, залишаючись з повагою до Вас, Вролдівер Галан, ексекютивний директор.)

У відповідь на цього листа, Імміграційна і Натуралізаційна Служба Департаменту Справедливості повідомила:

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
IMMIGRATION AND NATURALIZATION SERVICE
Washington, D. C. — June 5, 1950.

Mr. Walter Gallan,
Executive Director, United Ukrainian
American Relief Committee, Inc.
13th and Chestnut Streets,
Philadelphia, 7, Pennsylvania.

Dear Mr. Gallan,
Further reference is made to your letter of May 19, 1950, and to your recent conference with Mr. Karl I. Zimmerman, District Director of this Service at Philadelphia.

The report received from Mr. Zimmerman indicates that the apparent difficulty relating to the making of Declarations of Intention has arisen in Boston office. All the offices of the Service have heretofore been informed that the statements of an applicant for a Declaration of Intention regarding his nationality are to be accepted as conclusive. The Service offices are also directed to advise Clerks of Court handling such matters of the views of the Service.

The matter is being called to the attention of the District Director of this Service at Boston, Massachusetts, in order that all applications for Declarations of Intention containing statements regarding nationality to which the applicants make claim may be accepted by that office without delay.

Sincerely,
W. F. KELLY,
Assistant Commissioner,
Enforcement Division

(Дорогий Пане Галан: Покликаючись на Ваш лист з 19-го травня 1950 та на Вашу конференцію з п. Карлом І. Зімерманом, округним директором нашої Служби у Філадельфії.

Звіт, одержаний від п. Зімермана, вказує, що деякі труднощі виникли при виповненні Заяви Бажаючий в Бостонській станції. Відтепер всі станції Служби поінформовані, що твердження апліканта в його "Заяві про Бажаючий" щодо його національності мають бути прийняті як зобов'язуючі. Всім станціям Служби також доручено поінформувати урядовців Судів, які мають до діла з такими справами, про становище Служби.

На цю справу звернено увагу округному директору Служби в Бостоні, Массачусетс, щоб всі подання про Заяву Бажаючий, де є твердження щодо національності, до якої зараховують себе апліканти, були прийняті урядом без провокації. З пошаною, В. Ф. Келлі...)

Внутрішньо-українські відносини

(Продовження з 1 стор. 3.)

ти та говорити в імені УГВР. Провід т. зв. Закордонних Частин ОУНР відмовив дотеперішнім представникам УГВР права заступати її закордоном.

З кінцем минулого року ведено переговори між ОУН під проводом полковника Андрія Мельника і ОУНР під проводом Степана Бандери та підписано спільний протокол, який закінчився "новим непорозумінням та новими антагонізмами".

Степан Бандера надрукував в органі 34 ОУНР, в "Сурмі" з лютого-березня 1950 висловлення "В десь річницю створення Революційного Проводу в ОУН", в яких відгукуються причини і цілі розбиття в Організації Українських Націоналістів, на тему яких вже пролило не тільки багато чорнила, але й крові.

В.П.Стахів, сам член ЗП УГВР і один з передових учасників розламу, відповідає на сторінках паризького "Українського Слова" (21-го травня п. р., ч. 445) на "висновок" С. Бандери та "в обороні історичної правди" доказує їх неправдивість. В черговому числі тієї самої газети почав свої висловлення на цю саму тему провідний член другої групи ОУН інж. Осип Бойдуник.

КУПАЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

КІНЕЦЬ У. Г. А.

(СПОГІД З ПЕРЕД 30 РОКІВ)

(Додаток)

Під Бершаддю на оглядині І-ї бригади УСС прабув Порайко-Як ланок в цивільній одежі в товаристві грубого уроженця Поділля Затонського, що з оброслим обличчям і сибірською шапкою більше підходив на "большевицького вожака". В своїх промовах дислали вони наших стрільців застромити червоний прапор на вершнях Карпат. І справді рушили ми з-під Бершаді на зал. станцію Рудницю, щоб відправитися на фронт. На станції Рудниці, коли поїзд мав рушити, побачили ми сотника Кравця й інших старшин з "обов'язкового" "самостійного курія", що прибули відправитися до коша ЧУГА. Вигрузилися ми з вагонів на станції Демчин на схід від Чуднова, де стояв штаб І-ї бригади УСС. Наш курінь простояв до "Великоднього свята" с. Дубині коло Чуднова, деякі частини бригади зайняли відразу відтинки протипольського фронту на захід від Чуднова недалеко р. Случі. Після ошат зааліровано запліти частини бригади УСС, тому, що поляки прорвали фронт на большевицькому відтинку. Частини бригади УСС зликували негайло прорив й обкопили своїми відділами більший відтинки протипольського фронту. Наші відділи на переміну занемали прифронтові села, та відходили на день-два в запліли, щоб знов зміняти тих, що займали фронт. На тих відтинках, де стояли УСС, завжди не адавалися полякам їхні спроби прориву фронту. Тимто серед прифронтових большевицьких частин УСС-и тишилися пошаною найкращих бовіків відділів.

Тяждень, в якому прийшло до договору між Польщею і УНР, застав наш курінь на позиціях біля м. Романова; наша 9-та сотня займала праве крило куріня в поблизу села й удержувала зв'язок з іншою частиною УСС в селі на 15 верст від нас. Про варшавський договір нічого не знали, тільки від 20. квітня щоденно допитком були пожвавлені польські наступи на нас; очевидно, все вони були відперті. 25. квітня в неділю ранок пройшов спокійно, тільки чулося гарматні стріли даліше на право і ліво від нас, що після замовкнення гейби посувалися у східному напрямку. В полудні прийшов наказ відступати й передати цей наказ до частин на право. Я з одним товаришем беремо селянську підводу й ідемо з наказом до частин на право, тоді, коли сотня готується до відвороту.

Та пройшовши 3 версти, стрінули ми двох кінотчиків УСС, що саме йшли з таким самим наказом до нас від своєї частини. Ми, обмінявшись наказами, повернули назад. З села наша сотня вже вимашувала, але не було ще й поляків. При дорозі, кудя проходила наша сотня, були розкидані примірники польського "Глосу Комуністи"; зробили це кількох большевицьких розвідчиків, що — як ми заважали, коли надігнали свою сотню, — прилучилися до нашого куріня. Саме, коли ми надігнали своїх, сотня прилучилася вже до інших сотень III-го куріня. Відступавший, III-й курінь викинув у Чуднів і Дубине, проходячи селами на лінійні відтинки.

Пристанувши в селі, курінь забезпечив себе заставами з усіх сторін. Над рівном знов прийшли відправити поляків, що наступали в захід. Напір відбито, але після того курінь, використовуючи перевагу ворога, понав схилю відступати на схід, тримаючись у відступі по амаді закритого терену. Пройшовши від полудня до вечора великий ліс, з

його краю було видно село; на дорозі до села був знищений міст. Молодого стрільця-волинця, що залишився в У. Г. А. ще в осені 1919 р. вислоно провирити, хто с в оселі. Роззучившись, перейшов він брід і дійшов до села; повернувшись назад, що були поляки й пішли далі на схід.

Курінь представив куріньні доповідні й пропонував пробиватися на схід; стрільці анемілилися в босадатність большевицькі й заявили, що не будуть їх адоганяти під Москвою, воляди радше піддатися полякам. З того приводу куріньні радир розізлилися, але стрільці були думки, що безпечніше с капітулювати разом, бо допадаючи в руки поляків одинцем можна скорше нарадитися на польські знущання. Рішено анищити припаси амуніції, які ще були, ушкодити зброєю й заверзати назад. Серед півночі наткнулися ми на польську стійку, що заалімувала свій відділ; віддавшись в чому річ, і хто ми, поляки сказали: "А це ви сини хотіли нам забрати Львів".

Надійшов польський старшина й запитав стрільців де наші старшини й комісарі. Стрільці відповіли, що повітали, а на куріньного, що був з конем і мав колишній австрійський уланський кожух, сказали, що це вістовий-розвідчик.

Поляки загнали полонених до селянських столар на ніч; ранком робили ревізію й очевидно пізналися, що й старшини с між нами. З села рушив курінь під малим конвоєм до Бердичева. Першою місцевістю, яку ми проходили, був Троїцький монастир біля Бердичева. Серед ночі прибули до Бердичева, де проспалі під голім небом на камінях. Вранці знов ревізія, забрали навіть старі накривала (блякети). Цілий день просиділи ми в одному городі; аулицями проходили польські солдати, що побачивши нас ляхословили. Під вечір дістали ми після трояківського обіду кусок хліба, а вже було цілком темно, коли нас пігнали до великої галі за містом, де ми спершу мусили вишочувати воми на двір, щоб зробити для себе місце. Вранці забрали від нас старшини, а відтак приводили сюди щораз нових полонених наших і большевицьких. Одного дня прийшли декілька козаків армії УНР з старшиною, щоб забрати кількох наших для робіт у казармах. Наші стрільці, які пішли з ними, не вернулись більше, тільки залишилися в Армії УНР.

За два дні прийшли під конвоєм деякі наші старшини нас відвідати. Вже було відоме, що ціла наша бригада розбита або в полові, або ще деякі відділи поробили заходи в справі зв'язків з армією УНР. Старшини вже поробили заходи в справі нашого звільнення й дозволу служити в армії УНР. Після їх відходу прихав польський старшина, який відділив галичан від большевицьких. Після того ми під конвоєм пішли на залізничну станцію, де прилучилися до нас інші старшини.

Поїздом прибули до Житомира, де над старшиним будинком повіс білий прапор з червоною написом: "Хай живе Українська Народна Республіка". На станції залишили нас польські кошовий і ми під проводом наших старшин удалися до будинку російської гімназії ім. Кольцова. Туди прибули до нас деякі наші втікачі з Києва й оповіли про ув'язнення й вивезення большевиками наших старшин з Коша за протибольшевистський виступ II-ї і III-ї бригад УГА на Поділлі. Попали нам згодом у руки й наші львівські часописки "Громадська Думка" і "Впе-

Хай наша молодь учитися демократичних засад

Зовсім не приманливий час припав на молодість нашої вже тепер — може — відцвітаючої молоді. Знаю одну молоді істоту, що залюбки синтентально жалус, що на її молодості не довелось й навіть ніколи побувати на справжньому балю. Бо що ж; коли й було лише кільканадцять років — почалася війна, а тепер приїхала вона — правда — у нормальні відсисни нормальної країни, але вже не безжурною юначкою: замужній, з дітьми, під трипцітку — годі уже починати нову, безжурну молодість.

Це нарікання молоді жінки — хоч і дуже примітивне, зовсім не відірване. Наша молоді справді утратили повних десять воєнних років. Це головно великий удар для громадського виховання цієї молоді, для кристалізації її духового обличчя згідно з найвищими людськими демократичними поняттями. Бо ці кристалізації не знаходила молоді українська душа в давній

ред", з яких ми довідалися, як поляки відплатилися згадакми бригадам за їхню допомогу в проломанні большевицького фронту... інтерв'юванням.

Розважуючи положення під польською й румунською окупаціями — старшини й деякі молодші стрільці рішилися чекати ще дальшого розвитку подій і вступили в ряди армії УНР, хоч як ненависний їм був договір УНР з Польщею. Ті, що не пішли до армії УНР, пішли одні самі домі, інших обняла польська військова команда, коли ми в половіні травня відїхали до формованої в Бердичеві в казармах на Лисій Горі 8-ї запасової (в галицькій термінології: "запасної") бригади армії УНР.

Польщі, що почала своє існування від зради ідеологічних залогень свого визволення, та, тоталітаризуючись, гіршувала у себе національну нетерпимість, несправедливість, і терор. Ще гірша справа з-моллоді, вихованою під советським режимом. Там узагалі не було змоги пізнати демократичні ідеали, за які боролось і бореться передове людство на протязі віків, бо там своє розуміння і вираження демократичності згідно з партійним курсом. Війна не лише не сприяла пізнанню демократичних вартостей, але й зовсім їх розбила.

Ударні, демагогічні таста, що знайшли й дорослих протроків, які вспіли оплюгавити й наші культурні змагання ще до війни, — це одно, що могола дістати наша молоді у цей час і де шукала вона вижитись своїм молодечим, поривним духом. Але коли можна було цим доморослим демагогам відпекатись потім на глум від проповідуваних "ідей" — то молоді осталися над прогалиною: Де ж власні вартості, куди правдивий шлях, яка справедлива ідея?

Це справи побудови світогляду та його треба будувати, чи перебудувати наші молоді на загальних, демократичних засадах. Не групова односторонність, але загальне пізнання, і головно правдиве пізнання, на якому можна будувати тривку думку.

Усю небезпеку побудови світогляду на односторонній фразеології вказує тепер молоді Мадрищини, чи Румунії, чи теж східної Німеччини. Ті самі люди, що недавно творили Нову Європу під прапором свободи, ахотять відповісти середовище для своїх помилкових поглядів у державному і великих народів.

большевицями. Та сама молоді, що недавно несла гітлерівські прапори до столиці Третього Райху, з тим самим задурачаним ентузіазмом марширувала останньої неділі до Берліну, змінивши лише прапори.

Думки ті самі, світогляд той сам, якщо можна говорити про думку і світогляд. І це найбільша небезпека. Бо треба будувати світогляд молоді на загальному пізнанні, а не на односторонніх заклинах. Це не трудно провести нам тут, у Злучених Державах Америки. Пізнати засади американської демократії, пізнати шудання нової провідної верстви американського суспільства за соціальною справедливістю, за зміцненням державного життя на загальних засадах демократії, що боронить свободи одиниці та рівночасно будує співжиття загалу. Забудьмо про парубочьку палицю таборового кошоваря, що нагадувало кошмар і сваволлю воєнного тоталітаризму в Європі.

Зуміймо вийти на широкій, ясний шлях поступового людства, яке у віковій боротьбі здобуло сприятливі життєві засади, що й змемо загально демократичними. Особиста свобода і загальне добро, толеранція і справедливість, добробут і духова культура — ось його ознаки. Зуміймо переконатися себе — заскорузлим у погляді, що демократизм — це сила, — що демократизм — це хаос і демократична влада може бути сильнішою і рішучішою, бо має за собою голос народу. Історія вчить, що тоталітаризми не створювали держав, лише поставали з метою рятувати ці держави перед упадком. У нас мета до світової побудови світової держави. То ж і пізнаймо ті великі засади, які здобуло передове людство, щоб ми у свій дім внесли передову думку, ясний погляд і велику ідею, все найкраще, що зумімо знайти у скарбниці духа великих умів і великих народів.

Прочитайте уважно самі й іншим перекажіть!
УВАГА! НЮ ЙОРК, НЮ ДЖЕРЗИ І КОНЕКТИКАТ!

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

в справі купна української літньої оселі

ВІДБУДЕТЬСЯ В НЮ ЙОРКУ

В СУБОТУ, 10-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1950 Р.

В 7-й ГОДИНІ ВВЕЧІР.

в Шкільній Авдиторії Stuyvesant High School

15-та вулиця, між 1 і 2 Евною в Ню Йорку

ЯКІ КОРИСТИ ДАЄ УКРАЇНЬКА ЛІТНЯ ОСЕЛЯ?

ОСЕЛЯ дасть змогу виврати дітей і молоді з гарячої печі задушливих, запарених і розпалених літніх сонцем міст.

ОСЕЛЯ кріпнати буде здоровля дітей і молоді та їхню відпорність на різні недуги.

ОСЕЛЯ дасть українським дітям те, чого не дають і не можуть дати їм ні школи, ні перетяжені працею родичі.

ОСЕЛЯ вчити буде молоді цінити їхніх батьків та нашу спільну Батьківщину. Вона плекатиме братерство і взаємну пошану між молодію.

ЧИЯ СОВІСТЬ ЗАЛИШИТЬСЯ ГЛУХА І БАЙДУЖА ДЛЯ ДОЛІ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ, ЦЬОГО НАЙБІЛЬШОГО СКАРБУ БАТЬКІВ І ЦІЛОГО НАРОДУ?

ЗАМАНІФЕСТУЙТЕ СВОЄ ВІДНОШЕННЯ І ПОЧУВАННЯ ДО НАШИХ ДІТЕЙ І МОЛОДІ НА ВЕЛИКОМУ ВІЧІ.

ЯВИТЬСЯ ГРОМАДНО ОГОД 7-й ВВЕЧІР, В СУБОТУ, 10. ЧЕРВНЯ 1950 Р., В ГАЛІ STUYVESANT HIGH SCHOOL.

ДОКАЖІМ, ЩО В НАС Є ЦЯ СИЛА ДИВІТИСЯ СІЛЬНО НАВІТЬ ТІЖКИМ ТАКАР КОНЕЧНО ПОТРЕБНОЮ, ДОБРОЮ І БОГОГОДНОЮ ДІЛА.

ПРИХОДІТЬ НА ВЕЛИКЕ ВІЧЕ САМІ ТА ІНШИХ ЗАХОЧІТЬ!

ОСЕЛЯ дасть дітям знання рідної мови, пісні й минувшини нашого народу та плекатиме народнього духа.

ОСЕЛЯ допоможе виховувати добрих громадян, що поведуть народню працю в будучому.

ОСЕЛЯ буде й залишиться одним з найбільших матеріальних і моральних здобутків американських Українців.

ОСЕЛЯ це та ясна поляна, до якої будуть завжди вертатися у своїх споминах старші громадяни, які провели на оселі найкращі дні в молодому віці.

Організаційний Комітет Літньої Оселі.

ДРУГИЙ РІЧНИЙ ЗІЗД „ЗАРЕВА“

У днях 20. і 21. травня ц. р. відбувся в Мюнхені другий Річний Зізд Об'єднання Українських Студентських Товариств Національного Солідаризму „ЗАРЕВА“.

У Зізді взяло участь понад 40 делегатів та членів Об'єднання з таких осередків: Париж, Мюнхен, Ерланген, Берхтсгаден, Лайпгайм, Міттенвальд, Новий Ульм, Тюбінген, а також відпочиваючі Грацу та Риму.

Перший день Зізду був присвячений організаційним справам. Ділову раду розпочато молитвою, яку відслужив о. Мигаль. Зіздом керувала Президія на чолі з д-ром Данилюком. У звітах уступаючого Проводу зазначено виконаву в першій каденції працю. Найбільшу увагу присвячувалося працям ділових комісій, що мають за завдання спеціалізувати студентську молодь в окремих ділянках науки. Це нові досі непрактовані методи навчання в умовах розпорошення членства.

До Проводу „ЗАРЕВА“ обрано: М. Антонович — провідник, П. Стерчо та М. Павлюк — заступники провідника, А. Жуковський та О. Шевченко — секретарі, П. Дорожницький — орг. реф., І. Жегуц — фін. реф., В. Винар — пресовий реф. Контрольна Комісія: М.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую АНАСТАСІЯ ТАРСЬКОЮ з села Доброгостів, пошта Стебник, Дрогобицьк. Мас перебувати десь у Німеччині. Хотби про неї знав чи вона сама, прошу писати на поштову адресу, а отримає нагороду. THEODORE TORSKY, 4399 Parkinson, Detroit 10, Mich. USA

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі в довголітній недугі чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздутьті жила лікуємо без операції. Переводимо аналізи крові для супружніх дозволів. — Офісові години: Понеділок від 10 ранно до 7 вечір. В неділю від 11 ранно до 1 години.

НА ПРОДАЖ

дім 5 кімнат
2 тоалети, 1 лазничка, пивниця, опалення оливою, 12 акрів землі. Ціна \$13,000. Продам дім з 2 акрами землі за \$11,000.
M. KOZAKOFF
P.O. Box 306, Finnegun Lane
Franklin Park, N. J.

Василь Когут
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в стейті Нью Джерсі
МОДЕРНА КАПЛИЦЯ
БЕЗПЛАТНО
Обслуговує чесні і найкращі. В разі смутку в родині клієнту дають і ланч — Bayonne 3-0187

William Kohoot
FUNERAL DIRECTOR

240 BROADWAY
Bayonne, New Jersey
Telephone: Bayonne 3-0187
DAY OR NIGHT SERVICE

ІВАН КОВАЛЬЧУК
FUNERAL HOME

COMPLETELY AIRCONDITIONED
ЗНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГОВА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині клієнту дають ланч і ввечір.
JOHN KOWALCHUK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

Данилюк, І. Турянський, В. Нагірняк, Товариський Суд: Б. Цюцюра, В. Микитчак, А. Фридрих.

В ході нарад виголошено і глибоко обговорено 6 доповідей. Іван Жегуц у своєму „Проекті плану праці Об'єднання на майбутнє“ подав перспективи розвитку діяльності „ЗАРЕВА“ в умовах розпорошення членства. Децентралізація діяльності можлива при існуючій системі ділових комісій. „Про міжнародне студентське положення“ доповідав А. Жуковський. Прелегент осудив співпрацю студентства різних народів з московським Міжнародним Союзом Студентів в Празі й пояснив цей стан браком якоїсь світоглядної бази студентства Заходу. Завданням „ЗАРЕВА“ — віднайти духову базу під будову нової міжнародної студентської централі.

Другий день був присвячений виключно світоглядній проблематиці. Інж. Дм. Андрійський у своїй доповіді „Українська держава й національна революція“ підкреслив політичну рацію признати тяглість української державності від 1918 р. по сьогоднішній день. Це дає нам атуту на міжнародному форумі. Завданням української національної революції, як сукупності перетворень політичних, соціальних, економічних та культурних цінностей, повернути українську національну владу в суверенній державі. В доповіді „Молодь, як співтворець нових цінностей“ Ярослав Гайвас проаналізував розвиток людської думки та соціальних класів на протязі віків і їхню участь у виверненні найдоконалішої суспільної одиниці, якою являється НАЦІЯ. Аналізуючи національно-соціальні процеси останніх десятиліть під кутком визвольної-революційної дії, прелегент показав на великі завдання, що їх повинна виконати молодь у виверненні й реалізації нових цінностей.

ПОДЯКА:

Щиру подяку складаємо Високоповажаному Панству Марії і Григорієви Шулькам, 841 North Eutow St., Baltimore 1, Md. за уділену нам сердечну і безітересовну поміч в перших днях нашого побуту в З.Д.А. Зокрема щиро дякуємо за виставлення ашурансу і за батьківське, гостинне прийняття нашого сестринка в їх домі.

Анна І. Мирослав Зобнін,
Мирон Довровольський,
Rosewood, Tr. School,
Owing Mills, Md.

МАШИНКИ

Переробляє
до
ПИСАННЯ
англійські, ціна \$21.00. Маємо також нові перероблені українські машинки. Рахункові машини. Офісові прилади.
ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY,
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

Марко Антонович у доповіді „Український націоналізм і локальні патріотизми“ дав історичний перегляд всяких спроб локальних патріотизмів на тлі націоналізму, релігійним чи груповим і вказав на ту велику акцію, яку започаткував і успішно веде український націоналізм у реалізації національної соборності. Михайло Данилюк в доповіді „До проблеми українського організованого примітиві“ намагався дати ґрунтовну аналізу життя еміграції та окреслити прикмети примітиві та висував твердження, що вся вина розбаненого українського культурного, громадського, студентського, та політичного життя лежить в існуванні та дії українського примітиві, який знаходиться у всіх середовищах.

Дводенний Конгрес закінчено ухваленням резолюцій. Учасники Зізду взяли участь в Панахиді по Сл. П. Симоно-

ві Петлюрі та Полк. С. Коновальцеві. Доповідь проф. Ю. Войка „Вожді Української Національної Революції“ відложена на пізніше.

Треба відмітити, що в Зізді взяли участь і представники католицької „Обнови“ та ідеологічного Т-ва ім. М. Міхновського. Вони вложили теж свій вклад до збагачення дискусії над порушуваною широкою проблематикою. Їх участь вплинула на послаблення ізоляційних тенденцій окремих ідеологічних середовищ. Чисельна участь доросту в Зізді свідчить про ріст Об'єднання та про зацікавленість методами праці Централі з боку молодих студентських кадрів.

Дружня атмосфера учасників, уродженців усіх частин Соборної України, без огляду на вік чи завантаженість у студіях, хай послужить доказом духової та організаційної спаяності молодого націоналістичного середовища.

А. Жук

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПІТСБУРГ, ПА.

Драматичне Т-во „Світанок“

Треба витати піонерів культурної праці, які не дивлячись на різні перешкоди і труднощі, силою своєї волі осмелювали в Пітсбурзі Драматичне Товариство „Світанок“.

На чолі Т-ва стали: пп. Кришталевський Роман, Комічак Михайло, Сірий Йосип та Костинський Кость, що з запорукою поважної і мистецької праці.

Від щирого серця бажаємо Т-ву сил і успіху в дальшій продуктивній роботі.

Перша вистава „Веселий вечір“, яка відбулася в неділю 21. травня ц. р. в Литовській залі, виявила, що в Т-ві зібралася талановита, хоч здебільша початкувальна сила. Вистава, яка складалася з мініатюр-скетів, пройшла з успіхом, не зважаючи на короткий час для підготовки.

Ділове та енергійне завзяте голови п. Кришталевського і адміністративного директора п. Комічака, дало позитивні наслідки праці.

Режисура, яка спочиває в руках п. Сірого та п. Костинського, зробила те, що мініатюри, як на початок, були помістяться опрацьовані і дали глядачам повну насолоду.

Вірно, що Т-во на тому не попристане, а поправляти свою корисну працю далі, енергійно поборюючи деякі неприємні наслідки елементи.

Вдало вставлені в скетчах деякі слова місцевого вжитку, надавали мініатюрам веселого, своєрідного характеру.

В ролях п. Костинський показав свою різнобарвну сценіч-

ну здібність в грі і співі. Він з великим здобутком для молодого театру.

Гідною партнеркою п. Костинського була п. Ганна Костинська. Лише шкода, що маючи добрий голос не приймала деяких співочих репліцій, що робило враження незакінченості. На сцені поведилася вільно.

Багаті сценічні здібності виявив п. Комічак, виконуючи свою роль з життям.

Теж п. Комічак Ганна віддала цілком добре свою роль. В модерному репертуарі почувала себе дуже добре.

Дуже добре репрезентується на сцені п. Катерина Малюк, яка володіє дзвінким, приємним голосом. Своєю роллю виконала адало, лише при спеціальних здібностях було депо звернути увагу на дикційні нюанси.

Маючи сценічний голос з прекрасною дикцією, п. Галія Сивак створила знаменитого типу, лише рухи в мізансценах були обмежені і почувалася деяка непевність себе, що звичайно минеться при дальшій праці.

Текстово опанував роллю п. Стечо цілком добре, лише загально низька тонація при партіях з високою тонацією, розходождували настрої. Опанувавши тонацію може бути досить корисною театральною силою.

Невеличка роль п. Марії Сивак була виконана симпатично. В дальшій праці може виявити свої сили що укріті здібності.

Ці зауваги, це не критика, а лише „обсервації з боку“ зі щирим бажанням поодиноким

виконавцям, як і цілому ансамблеві повного успіху в майбутньому.

Появу драм. Т-ва „Світанок“ на нашому терені можна вважати великим культурним сягом.

Довідуємось, що Т-во приготувало такі постанови: „Наталка Полтавка“, „Запорожський скарб“, „Мина Мазайло“. Щастя Боже!

Обсерватор

ШКАГО, ІЛЛ.

На Національний Фонд

При Лізі Американців Українського Походження в Шкаго покликано Комітет Національного Фонду. До складу його ввійшли пп.: Т. Шпікула, голова, Матвій, заст. голови, Децик, рек. секр., Гульчій, фінансова секретарка, д-р Смух, скарбник, Івашук, реф. інформації.

Національну вкладку можна в платити в приміщенні Відділу Українського Народного Союзу, 841 Норт Вестерн Евея, в середу і п'ятницю від год. 8-10 ввечері і в неділі від год. 12-3 пополудні.

Комітет закликає усіх в Шкаго і околиці сповнити свій громадянський обов'язок і — в платити в якнайкоротшому часі свою національну вкладку. Хто скорше дає — два рази дає!

Одночасно Комітет проголошує листу Ч. 1. тих громадян, що вже сповнили свій почесний обов'язок і в платили свою національну вкладку в цілому або частинно:

Зібрав п. Т. Шпікула: — Т. Шпікула \$25; Відділ 221 УНС. \$25; Григорій Павук \$20; Пилип Васильовський \$10; Ро-

„ЛІС“ КОШТУЄ ВСЬОГО 3,00 ДОЛЯРИ РІЧНО
„THE FOX“, P.O. Box 394,
Cooper Sta., New York 3, N. Y.

Brand New Book

PATTERNS

of

OLD UKRAINIAN

EMBROIDERIES

of

EXCELLENT ARTISTIC

Sixteen pages in colorful

designs for blouses, jackets,

skirts, tablecloths, scarfs

and purses.

Price \$2.25.

Order now from

SVOBODA BOOKSTORE

Jersey City 3, N. J.

P. O. Box 346

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ПОГО

FURRIERS

КУШНІРСКА РОБІТНЯ

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVE. A & 1st.

NEW YORK CITY

Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІВКУ

та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ

сторидж на літо. — Самий сторидж на літо 2% від сотні.

Футра можна купити на силати.

Робітня отворена від 9 ранно до 9 вечір, кожного дня.

В неділі на замовлення.

Разом на першу листу на Національний Фонд зібрано — доларів 509.00, які переслано до Українського Конгресового Комітету.

Реф. Інф. Комітету.

УВАГА! Мешканці Detroit і околиці!

Подаю до загального відома що
ДНІЯ 8-го ЧЕРВНЯ 1950 Р.
відкрито

Ювілейський Склеп

під назвою:

"VETERAN JEWELRY"

при 6933 Michigan Avenue

Detroit 10, Mich.

В "Veteran Jewelry" купите наймодніші жіночі і чоловічі годинники і велику біжутерію по найнижчих цінах.
Прощу відвідувати свого крапня в Галіччині. Пам'ятайте про кліч: „СВІТ ДО СВОГО“

В. Володимир Пархуц

український погребник

заряджує похоронами по \$150

нижчих цінах ніж

Модерна Каплиця БЕЗПЛАТНО

Клічте в день і в нощі:

WOODROW W. PARSHUC

Funeral Director

Licensed New York & Connecticut

439 E. 5th St., New York City

Tel. ORegon 3-2057

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

Our Services Are Available Anywhere

in New Jersey

801 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує похоронами по \$150

ціни так низькі як

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th St., NEW YORK CITY

Unaffiliated funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

УПРАВІТЕЛЬ

BERRY FUNERAL HOME, Inc.

525 East 6th Street,

New York 9, N. Y.

Phone ALgonquin 4-5746

Дні моє в модернізовані

стали каліції.

Першорядна обслуговує в усіх похоронах без різниці масткового стану.

ІВАН БРОЩАК, нотар.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗНИЖАЄТЬСЯ ПОХОРОНИ

В BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel. ORchard 2-2568

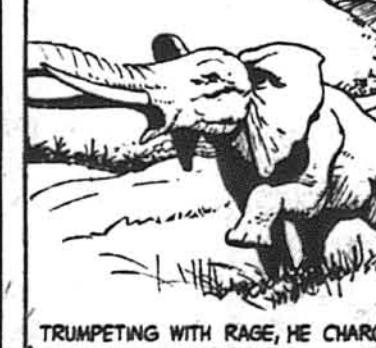
THE STRAY SHOT OF THE FALLING HUNTER STRUCK TANTOR IN THE SHOULDER.

Дикий вистріл падаючого

ловця вцілів Тантора в плече.

TRUMPETING WITH RAGE, HE CHARGED.

Витрубуючи з люті, він

пішов у наступ.

BEFORE MANZEN'S HUNTERS COULD UNTANGLE THEMSELVES, TANTOR'S MIGHTY BLOWS CRUSHED THEM!

Заки ще ловці Манзена

спромоглися ви к а рба катися,

могутній удар Тантора їх роз-

торошив!

WHILE THEIR CRAVEN LEADER RACED IN PANIC FOR THE JUNGLE.

А їх оголошений провід-

ник гнав зі страху в джунглі.

ТАРМАН, ч. 2362. Тантор розчавив своїх ворогів.